

Odgovori

Napomena: Kod nekih pitanja mogućnosti točnih odgovora višestruke su, budući da se radi o interpretaciji izvora. U slučaju nedoumica, treba se voditi kontekstom učeničkog odgovora i uvažiti one koji su u skladu ili na tragu ponuđenih interpretacija.

1. 1.1. a3, b5, c1, d2

a3 (kameralizam) b5 (merkantilizam) c1 (ekonomski liberalizam) d2 (fiziokratizam)
(po 1 bod za svaki točno uparen pojam s objašnjenjem, ukupno 4 boda)

1.2. ekonomski liberalizam (1 bod)

Profil str.73., Alfa str.18.- 20., Školska knjiga str.155.

2. Slovo c) / bolest krumpira izazvala krizu u Europi- staviti u prvu praznu rubriku (1 bod)

Slovo e) / proizvodnja na traci – staviti u drugu praznu rubriku (1 bod)

Meridijani 199. -203., Profil str. 79.- 82., Alfa str. 215.

3. Vrednuje se samo cjelovit odgovor, dakle moraju biti točno navedeni i broj i slovo.

Za svaki točno uparen pojam i lokalitet s osobom po 1 bod.

Adamić 4 A

Kulmer 3 C

Gavrilović 1 D

Drioli 2 B

(ukupno 4 boda)

Meridijani str. 230.-232., Alfa str. 215.

4. a) objedinjavanje manjih posjeda u veće (1 bod)

Profil str. 80.

5. Argumenti: 1. Odnosi se na katedru za kameralne studije: utemeljio je katedru za upravno kameralne studije u Beču / obrazovao stručnjake za modernizaciju uprave (1 bod)

2. Odnosi se na napisani udžbenik: napisao udžbenik *Temeljna načela znanosti o politici, trgovini i financijama* / napisao udžbenik (priručnik) o trgovini (financijama, politici) / njegovi su učenici održavali nastavu prema njegovu udžbeniku (1 bod)

(ukupno 2 boda)

Alfa str. 19.

6. 6.1. Najviše se povećao broj gospodarstava u kategoriji 2 (1-5 jutara zemlje), a najmanje se promijenio broj gospodarstava u kategoriji 3 (5-20 jutara). (2 boda, po 1 za svaki točan dio odgovora)

6. 2. nedostatak gnojenja umjetnim gnojivima / nedostatak gnojidbe umjetnim gnojem / nedostatak gnojiva (1 bod)

7. a) trgovački ugovori Austro-Ugarske s Italijom (1 bod)

d) širenje filoksere vinove loze (1 bod)

Alfa str. 215.

8. 8.1. d) borba za kulturu (1 bod)

8.2. Odgovor treba sadržavati dva elementa:

dio odgovora koji se odnosi na sadržaj slike: Prikazuje se borba između njemačkog kancelara i pape kao šahovska utakmica / šahovska igra. (1 bod)

dio odgovora koji se odnosi na odnos pape i kancelara (nešto od sljedećeg navedenog ili u istom kontekstu):

Kultura je područje u kojem se Bismarck (njemački kancelar) i papa nadmeću za utjecaj. / Bismarck (njemački kancelar, njemačka vlada) nastoji smanjiti utjecaj Katoličke crkve na kulturu u Njemačkoj. / Papa se pokušava boriti protiv smanjenja uloge Crkve u njemačkoj kulturi. (1 bod)

(ukupno 2 boda)

Alfa str.152.

9. 9.1. Odgovor treba sadržavati:

objašnjenje o pozitivnom stavu prema željeznicama: Smanjuje se vrijeme putovanja / mogućnost putovanja u jednom danu iz Zagreba do Beča. (1 bod)

godinu otvorenja pruge: godina 1862. (1 bod)

(ukupno 2 boda)

9.2. Odgovor treba sadržavati nešto od sljedećeg, odnosno objašnjenje u istom kontekstu:

Hrvatske zemlje nisu pod jedinstvenom upravom. / Hrvatska je podijeljena između austrijske i ugarske uprave. / Postoje različiti interesi dvaju (više) centara moći na teritoriju Hrvatske. (1 bod)

Školska knjiga str. 174., Meridijani str. 233.

10. a) početak sekularizacije školstva (1 bod)

c) školstvo postaje dio državne politike (1 bod)

Alfa str. 180. – 182.

11. c) Rerum novarum pape Lava XIII. (1 bod)

Alfa str. 149.-153., Meridijani str. 252.

12. 12.1. Odgovor treba sadržavati potpuno definiran Atlantski trokut kao prostor između Europe, Amerike i Afrike (1 bod za potpuno definiran prostor) i navođenje da je trgovina robljem, prema izvoru, suprotna donesenim engleskim zakonima. (1 bod)
(ukupno 2 boda)

12.2. Prvi dio odgovora: Navodi se autorov stav koji je negativan prema trgovini robljem /osuđuje ju / želi da se prestane prakticirati. (1 bod)

Drugi dio odgovora: Argumentirana je autorova osuda trgovine robovima iskazana u izvoru:

npr. sramotni pazar /da nestane trgovina ljudskim mesom / spominje se samo u povijesnim knjigama / da se ukine trgovina robljem ili ju osuđuje, npr. da nestane trgovine robljem, da trgovina robljem postane povijest, da se ostvare ciljevi abolicionizma, da se ukine ropstvo / trgovina robljem (1 bod)
(ukupno 2 boda)

Školska knjiga str. 170.

- 13.** b) Rudolf Valdec (1 bod)
c) Robert Frangeš-Mihanović (1 bod)

Alfa 157., Meridijani 310. – 311.

- 14.** U Zagrebu su uglavnom izlošci vezani uz poljoprivrodu /prehrambeni proizvodi, a u Londonu prevladavaju industrijski proizvodi.
(ukupno 2 boda, po 1 za svaki točan dio odgovora, odnosno pojašnjenje izložaka svakog pojedinog grada)

- 15.** b) Celestin Medović (1 bod)
c) Oton Iveković (1 bod)
Alfa 148.

- 16.** Odgovor treba sadržavati sljedeće elemente ili u sličnom kontekstu:
Na prvoj su reklami mladi ljudi, sportski izgled /sport/veslanje / vide se obilježja zdravog života. (1 bod)
Na drugoj reklami znanstvenik / istraživanje jamči sigurnost proizvoda. (1 bod)
Namjena reklama: povećati prodaju porukom o zdravim i sigurnim proizvodima (ili odgovor sa sličnim kontekstom) (1 bod)
(ukupno 3 boda)

- 17.** b) klasizizam, romantizam, realizam, impresionizam, secesija (1 bod)
Meridijani 302. – 314.

- 18.** 18.1. Haulik se protivi sekularizaciji školstva / protivi se odvajanju crkve od škole /protivi se smanjenju uloge svećenika i Crkve u obrazovanju / ili nešto u sličnom kontekstu. (1 bod)
18.2 ban Ivan Mažuranić (1 bod)
(ukupno 2 boda)
Meridijani str. 258.

- 19.** Pravilan redoslijed: 2, 4, 5, 1
2. M. A. Relković - prosvjećivanje seljaka
4. A. B. Krčelić - poticaj otvaranja knjižnica za javnost
5. Karlo Drašković – prva moment-fotografija
1. Viktor Kovačić - zagrebačka škola moderne arhitekture

Za svaki točno povezan par jedan bod. (ukupno 4 boda)
Meridijani str.46. - 50., 302. - 314.

- 20.** 20.1. revolucija 1848. – 1849. / Proljeće naroda (1 bod)
20.2. Odgovor treba sadržavati:
objašnjenje poruke pape (izvora): Papa se odbija umiješati u sukob austrijske / habsburško-njemačke vojske i talijanskih revolucionarnih snaga /ne želi potaknuti političke promjene u Italiji. (1 bod)

Alfa str. 151 .

21. 21.1. Odgovor treba sadržavati objašnjenje za svaki izvor:

Prvi izvor pozitivno vrednuje gradnju željeznica / ističe važnost povezivanja Francuske i Njemačke. (1 bod)

Drugi izvor ističe negativne strane putovanja željeznicom, navodeći prevelike brzine (neudobnost zatvorenog prostora).

(1 bod)

(ukupno 2 boda)

21.2. Točan odgovor treba sadržavati nešto što dokazuje kako učenik razumije da su izvori primarni jer govore o razdoblju izgradnje željeznica iz gledišta suvremenika, a kojima su željeznice nov i do tada nepoznat način transporta / I. izvor najavljuje veliku budućnost gradnje željeznica, odnosno one su nov izum / pisani su s puno subjektivnih dojmova o prvim iskustvima sa željeznicom. (1 bod)

22. 22.1. Odgovor treba sadržavati dva dijela:

stav autora: Autor negativno vrednuje djelovanje prekupaca / osuđuje djelovanje prekupaca.

(1 bod)

argument iz kojega se vidi stav autora: Dizali su cijene žita što je oštetilo mnoge (može se i citirati iz teksta) / navođenje da su elementarne nepogode pogodile stanovništvo, a baš su se u to vrijeme pojavili prekupci (može i citat iz teksta). Potrebno je napisati nešto od navedenog ili u sličnom kontekstu. (1 bod)

(ukupno 2 boda)

22.2. Odgovor treba sadržavati dva dijela:

uzrok rasta cijena žita - suša / žega u Italiji (1 bod)

uzrok vraćanja na staru cijenu, odnosno pad cijena žita - uvoz žita / lađe pune pšenice iz Moreje, Albanije i drugih krajeva (1 bod)

(ukupno 2 boda)

23. Odgovor treba sadržavati dva dijela:

23. 1. navedena sličnost: U oba grada postoje jedrenjaci / drveni brodovi. (1 bod)

navedena razlika: U Rijeci se, uz jedrenjake, pojavljuju i parobrodi. (1 bod)

(ukupno 2 boda)

23.2. izgradnja željeznice / željeznička pruga do Rijeke (1 bod)

Nije potrebno navoditi gradove Karlovac, Zagreb, Budimpeštu, može se priznati i bez navođenja gradova.

Školska knjiga str. 161., Alfa str.189.

24. Odgovor treba sadržavati sljedeće:

razdoblje: historicizam/neogotika /kvazigotika (1 bod)

obilježja: nešto od ponuđenog ili u sličnom kontekstu: pseudo-gotički elementi / šiljasti lukovi /tornjići / visoki prozori koji osiguravaju puno svjetlosti / ukrasni prozor u obliku rozete (2 boda, po 1 bod za svaki točno navedeni element)

(ukupno 3 boda)

Profil 281. str.

25. 25.1. b) opravdanje francuske kolonijalne ekspanzije (1 bod)

25.2. Odgovor treba sadržavati razumijevanje kolonijalne propagande, prema kojoj je francuska kolonijalna politika pozitivna/opravdana i koja kolonijalno osvajanje prikazuje kao širenje civilizacijskih dostignuća, odnosno doprinos dobrobiti pokorenim narodima (financijska, prosperitet, napredak). (1 bod)